

**Патріарше Послання
на Святу Пасху
№. Прот. 251**

**+ ВАРФОЛОМІЙ
МИЛІСТЮ БОЖОЮ
АРХИЄПИСКОП КОНСТАНТИНОПОЛЬСЬКИЙ, НОВОГО РИМУ І
ВСЕЛЕНСЬКИЙ ПАТРІАРХ
УСІЙ ПОВНОТІ ЦЕРКВИ:
БЛАГОДАТЬ, МИР ТА МИЛІСТЬ ВІД ХРИСТА, ЩО ВОСКРЕС У
СЛАВІ**

Чесні брати Ієрархи та благословенні чада в Господі,

Милістю та силою Божою, пропливши в молитві й пості морем Святого і Великого Посту і досягнувши світлої Пасхи, ми славимо Господа слави, що зійшов до глибин аду та «відчинив усім вхід до раю» через Своє воскресіння з мертвих.

Воскресіння — це не спогад про подію з минулого, а «добра зміна» нашого існування, «інше народження, інше життя, інший вид життя, преображення самої нашої природи»¹. У Воскреслому Христі все творіння оновлюється разом з людиною. Коли ми співаємо в 3-й пісні Пасхального канону: «Сьогодні все наповнилося світлом: небо, земля і глибини підземні. Нехай же празнує вся вселенна Христове воскресіння, – в якому ми утверджуємось», ми проголошуємо, що весь світ заснований і наповнений незгасним світлом. Не лише для історії людства, а й для всього творіння застосовуються поняття «до Христа» та «після Христа».

Воскресіння Господа з мертвих становить ядро Євангелія, постійну точку відліку для всіх текстів Нового Завіту, а також літургійного життя та благочестя православних християн. Дійсно, слова «Христос Воскрес!» підсумовують богослов'я Церкви. Досвід скасування влади смерті є джерелом невимовної радості, «вільної від пут цього світу». «Усе сповнилося радістю, бо вони прийняли звістку про воскресіння». Воскресіння – це вибух «великої радості», який пронизує все церковне життя, етос та пастирське

---

¹ Григорій Ніський, *Про Воскресіння Господа нашого*, PG 46, 604.

служіння як передчуття повноти життя, пізнання та радості вічного Царства Отця, і Сина, і Святого Духа. Православна віра та песимізм – несумісні.

Пасха для людини – це свято свободи та перемоги над силами відчуження; це воцерковлення нашого існування, запрошення до співпраці для преображення світу. Історія Церкви викладається як «велика Пасха», як шлях до «визволення у славі дітей Божих» (Рим. 8:21). Досвід воскресіння відкриває центр та есхатологічний вимір свободи у Христі. Біблійні свідчення про воскресіння Спасителя підкреслюють силу свободи віруючих, у якій єдиній відкривається «велике чудо», яке залишається недоступним для будь-якого примусу. «Бо ми бажаємо тайни спасіння, а не пригнічуємо її»². Прийняття божественного дару як «переходу» віруючого до Христа – це добровільна екзистенційна відповідь на люблячий і спасительний «перехід» Воскреслого Господа до людини. Бо «без Мене ж ви нічого чинити не можете» (Йо 15,5).

Тайна воскресіння Господнього й донині продовжує розхитувати позитивістські переконання тих, хто заперечує Бога як «заперечення людської свободи», а також прихильників «фантазму самореалізації без Бога» та шанувальників сучасної «людини-бога». Майбутнє не належить тим, хто ув'язнений у самодостатньому, задушливому та вузькому земному існуванні. Немає справжньої свободи без воскресіння, без перспективи вічності.

Джерелом воскресної радості для Святої Великої Христової Церкви цього року є спільне святкування Пасхи всім християнським світом разом із 1700-річчям Першого Вселенського Нікейського Собору, який засудив єресь Арія, що «применшував у Трійці єдиного Сина і Слово Боже», та встановив спосіб визначення дати свята Воскресіння Спасителя.

Нікейський Собор започатковує нову еру в соборній історії Церкви, перехід від місцевого до вселенського синодального рівня. Як відомо, Перший Вселенський Собор увів до Символу віри небіблійний термін «єдиносущний» з чітким сотеріологічним посиленням, який залишається суттєвою характеристикою догматів Церкви. У цьому сенсі святкування великого ювілею не є поворотом до минулого, оскільки «дух Нікеї» існує неушкодженим у житті Церкви, єдність якої пов'язана з правильним розумінням та розвитком її соборної ідентичності. Дискусія про Перший Вселенський Нікейський Собор нагадує нам про спільні християнські архетипи та важливість боротьби проти спотворень нашої непідробної віри

---

² Максим Сповідник, *Про молитву Господню*, PG 90, 880.

і закликає нас звернутися до глибини та сутності церковної традиції. Спільне святкування цього року «найсвятішого дня Пасхи» підкреслює актуальність цієї теми, вирішення якої не лише виражає повагу християнства до постанов Нікейського собору, але й усвідомлення того, що «в таких священних питаннях не повинно бути жодної різниці».

З цими почуттями, сповнені світлом і радістю Воскресіння та вигукуючи всесвітньо благословенне «Христос Воскрес!», вшануймо урочистий і святий день Пасхи, щиросердно сповідуючи свою віру в Викупителя, який смертю подолав і дарував життя всім людям і всьому творінню, через нашу вірність шанованим традиціям Великої Церкви, а також через нелицемірну любов до ближнього, щоб небесне ім'я Господнє прославлялося через усіх нас.

**Фанар, Свята Пасха 2025 року
+ Варфоломій Константинопольський,
палкий молитвенник
перед Воскреслим Христом за всіх вас**